

Prædiken til 2. søndag efter påske

Joh. 10, 11-16

Ulven er kommet til fædrelandet. Det er ikke længere en nyhed, at vi har ham lurende rundt iblandt os på. Ifølge Naturstyrelsen kan ulven blandt andet kendes på sin hale, der holdes lavt, og som altid har en sort hale-spids. Det blev han kendt på, da han sidste år ved sensommertid gik i en fotofælde omkring Skærbæk ikke langt herfra. Kort forinden havde han gjort sig skyldig i nådesløst at bide 40 får ihjel. Nej, man skal aldrig vide sig sikker, heller ikke her på de flade egne, i grænselandet syd for Kongeåen og vest for den jyske højderyg. Til trods for at Naturstyrelsen også kan oplyse om, at ulven oftest færdes på Thyegnen og i de tætte midtjyske løvskove. Og det er altså virkeligt, for på Institut for bio-science på Århus Universitet har forskere gennem DNA-prøver bevist og fastslået, at det er ulven, der med sit smukke skind og de små gule øjne lusker rundt iblandt os i skumringstiden og i Langfredagens mørke.

Så virkelig en fare ulven er for fårene, ligeså virkelig er Djævelen og døden for os. Så virkelig var mørkets magt, som Jesus fra korset på Golgata så bag farisæerne og de romerske autoriteter. Men Djævelen er snu nok til ikke at blive registreret på vores fotofælder, om

end han stedse står lige foran linsen. Ingen forsker i systematisk teologi – ja, end ikke en Ramsdal - kan bevise eller snarere afvise hans eksistens gennem DNA og rationelle forklaringer, for han har ingen åbenbaringskarakter, men låner andres uimodståelige skikkelser og går - som en præstekollega har formuleret det - smilende rundt i blandt os. Ansigtsløs og uden skikkelse, fordi han kan vise ethvert ansigt og ikklæde sig hver en skikkelse, ja selv i skikkelse af apostlen Peter optræder han.

Men der er altså teologer, der vil erstatte Djævelen med en relativistisk tale om angst og ondskab som et alment menneskeligt fænomen, som et uheldigt træk eller en tilbøjelighed i os selv, vi skal have magt over – vel sikkert, fordi det er mere begribeligt og ikke mindst appellerer til ”den moderne dansker”. Det er dog ikke alene uevangelisk, det er fundamentalt galt, fordi det er en relativisering af Kristus, en relativisering, der højst kan styrke vores egen kamp mod fjenden og fordærvmagterne og ikke anerkender og giver plads for Guds endelige sejr over og nedstyrtelse af Satan. I den lutherske kirke skal det ikke forkyndes, at Gud bidrager til vor styrke. Han er vor styrke.

Det er den styrke, der forkyndes i det tindrende smukke evangelium til i dag anden søndag efter påske om den gode hyrde, der sætter sit liv til for fårene. Her står vi i grænselandet eller ødelandet, hvor lam og hyrde er givet i naturens og ulvens vold. Det billede har kunstneren Niels Skovgård med let naivistisk penselstrøg skildret på altertavlen i Bøvling Valgmenighedskirke, der bærer indskriften ”Jeg er den gode hyrde”. Kristus sidder over skrævs mellem ulvens stærke bagben, og den ene hånd har et fast tag om dens strube, mens tungen i det vilde skrig stikker ud af vilddyrets gab. Den ene pote stemmer imod hyrdens bryst, og de skarpe klør griber fat i kjortlens røde stof. Hyrdens anden hånd beskærmer lammet for ulvens klør, der allerede har strejft lamets hals og efterladt røde blodstænk på den hvide pels. Bag fåret slynger åen sig gennem et frodigt grønt landskab. Her græsser fårene, og der skal vogtes for dem, fordi der er fare på færde. For fjenden er i folden. Når ulven kommer og kræver blod, sætter den gode hyrde sit liv til for fårene. Det gør daglejeren ikke, han er ikke hyrde, ejer ikke selv fårene, han vogter. De er ikke hans egne, og aldrig har han givet sit liv for dem. Derfor stikker han af, lader fårene i stikken og lader det glubende dyr gå på rov i hjorden. For det er ingen sag at vogte den eller det, man ikke nærer kærlighed til. Og det er slet ingen sag at vogte sig for den fjende, man lukker øjnene for. Men vi kan være helt sikker på, at han er der, selvom han ikke går i fotofælden, for den onde benytter sig af sin allersnedigste taktik, frister og forleder mennesket til at tro, at han er mild og god,

uskadelig eller slet ikke eksisterer. Da er vi allerede faldet for hans fristelse og har givet ham frit løb til at udføre sit arbejde, så at sige bag vores ryg, fordi ingen vogter sig for det uskadelige eller for den, der ikke eksisterer.

Og virkeligheden viser, at han eksisterer; vi lever ikke et fjendeløst menneskeliv i et fjendeløst samfund. Derfor nytter det ikke noget, at vi stiller os op og synger Imagine, for vi er skænket det underlige menneskeliv og befalet at tage det på os, som det virkeligt er, og ikke som vi ønsker, det skal være. Og i det menneskeliv går vi i fare, hvor vi går, og hvor vi ikke vogter os, kan ulveklør, som den grundtvigske litterat Johan Christian Nord formulerede det, ”tage vort liv, vort gods, vor ære, vort barn og vor viv – men vores kærlighed, dén kan ingen af denne verdens magter og mægtige tage fra os”. For kærligheden til det, vi kæmper for i vort liv, er en gudgiven kærlighed. Den er blevet skænket os gennem den korsfæstede og opstandne frelser Jesus Kristus. Han blev dømt og dræbt – alle var vi med. Alle medskyldige. Ikke en eneste kan erklære sig uskyldig i at dømme kærligheden. Det var de samme mennesker, han beskærmer – fåreflokken og de der flokkes om korset på Golgata med hån og spot for ”onde vi vare og døde som stene/ hårde i hjertet som marmor og stål”, som Brorson skriver. Men Jesus kæmpede imod sig selv for os mennesker af den faldne Adams æt for at kunne være hyrde for os og skærme os fra synd, død og Djævel. For nok går ulven på rov – jager og lusker rundt iblandt os, men den gode hyrde lever iblandt os som dommer over os, som nåden

til os gennem sit ord. Som den, der sætter sit liv til for os, sidder midt iblandt os med den ene beskærmende hånd over synderens liv og den anden faste hånd om ulvens strube. For vilddyret kan ikke tæmmes gennem tolerance eller tale, men gennem loven der holder synden nede. Ja, Fenris skal bindes, som Grundtvig skriver i Nordens Mytologi, for i sit svælg vil dyret det ædle begrave: Og det ædle er alt, hvad der kommer af ånd. Det er den fri tanke og det levende ord. Det er det underfulde gudsskabte menneskeliv, hvor vi altid er sted i et grænseland, på den ældgamle kamplads mellem liv og død, Gud og Djævel, hyrde og ulv.

Her sidder Kristus overskrævs på ulven, for det var hans ”mægtige styrke alene, som os fik reddet og nå’de sit mål”. For med de skønne ord om Fjenden, vi vil sky og forsage, om Skaberen og Frelseren og Opretholderen, som vi vil tro og tilhøre ved den kristne dåb, må vi give vor egen magt fra os. Vi må give den magt fra os, som vi tilranede os i Paradis, og som vi ikke magter. Vi kommer til verden og lever i verden afmægtige som barnet i yderste frontlinje. Det lille menneske er i krig, men vi må have Guds egen søn til at gå i forvejen for os, som vi hørte i påskens evangelium, og kæmpe, fordi Satan har ”sat sig på vores afmægtighed, og dér sidder han og hersker og spænder ben for Guds ord” (Luther, Om den trælbandne vilje, 1525 (1983): 116).

Og tag dig i agt, lille menneske, for ulven går på rov iblandt os, han er virksom og handler, måske udenfor fotofælden, men ikke udenfor troens felt. Han er til stede som løgnerens angreb på troen, når han bi-

Redaktion

Sognepræst
Margrethe Dahlerup Koch
Høbrovej 3
6980 Tim
mdk@km.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

der os i haserne derude i yderste frontlinje, hvor langfredagslivet forekommer meningsløst og gudsforladt.

For vort liv er en kamp, og fjenden slår til dér, hvor vi ikke ved, hvad vi kæmper for. Men når fjenden ikke længere er i fædrelandet, og ulven ikke går i fotofælden, da er menneskehjertet stadig en valplads, hvor de to magter slås om herredømmet over mennesket. Den ene kæmper for at tage livet bort. Den anden kæmper for at skænke liv, det liv i Kristus vi mærkes til i dåben, hvor korstegenelsen med velsignelsesordene betyder, at det lille menneske i krig skal tilhøre Ham, der holder hånden på ulvens strube. Ham der har set Satan falde. Derfor vogter og værner han os, som den gode hyrde i dagens evangelium vogtede sin hjord, fordi de tilhørte ham. Fordi han gav sit liv for dem i kærlighed. Ved ham er mennesket en gang for alle blevet befriet fra Djævlens vold og ulvens gab, på trods af sig selv, uden sig selv og kun med Guds bistand. Derfor bliver vi med Hans velsignelse i ryggen, med korsets tegn for ansigt og bryst sendt ud i verden for at kæmpe for alt, hvad vi har kært. Velvidende at derude drager han os stedse tilbage sig, når vi farer vild. For fårene kender hyrdens røst, og også de virkelig vildfarne udenfor folden drager han hjem til sig med evangeliet om syndernes nådige forladelse og det evige liv. For der skal blive én hjord og en hyrde. Ja, for sejren er vundet, hvert et fortabt får er fundet og frelst. Amen.

Salmer:

229, 238, 168, 492, 664, 398

Marie Høgh

Rødding og Øster Lindet